

Praktyczne wskazówki „przed szkołą” dla rodziców dzieci sześciolletnich i siedmioletnich

W uzyskiwaniu różnych umiejętności potrzebnych w szkole mogą dziecku pomóc jego najbliżsi. Nie trzeba specjalnego nakładu czasu ani środków finansowych, wystarczy bycie razem z dzieckiem, trochę pomysłowości i wykorzystanie naturalnych sytuacji, jakie zdarzają się na co dzień w każdej rodzinie i w jej otoczeniu. Najodpowiedniejszym momentem na takie „rozwojowe wzmocnienie” jest czas wolny spędzany razem z rodzicami, w spokoju, a nie w codziennym pędzie – wieczory w ciągu tygodnia, weekendy, wakacje.

Jak wzmocnić samodzielność i zaradność dziecka?

- włączać dziecko w prace domowe i wykonywać je razem z nim z zastosowaniem „podziału pracy”, ale bez wyręczania – dzieci bardzo lubią być traktowane poważnie i chętnie angażują się w różne „prawdziwe” działania w domu czy wokół niego;
- rozmawiać z dzieckiem w trakcie wykonywania tych prac – to znakomita okazja do lepszego poznania swego dziecka, tego, jak myśli, co już wie i umie, to także naturalna okazja do wyrażenia mu swojego zadowolenia z posiadanych przez niego wiadomości, umiejętności;
- pozostawić pole do własnych pomysłów i zachęcanie do tego – np. urządzenie swojego kąca czy pokoju, decyzje, co ma wisieć na tablicy korkowej nad biurkiem czy stolikiem do zabaw i nauki, co będzie rośło na grządce, wyznaczonej dla dziecka w ogrodzie babci;
- nawiązać kontakt z rodzicami jego kolegów i koleżanek z przedszkola czy najbliższej okolicy – umawiać się z rodzicami w sprawie wizyt w domu, wspólnego wyjazdu i noclegu poza domem;
- zachęcać do dokonywania wyborów, stwarzanie ku temu wiele okazji, rozmawiać o różnych możliwościach – np. przy kupowaniu ubrania, prezentu dla kogoś, planów remontu mieszkania.

Jak rozwijać u dziecka ciekawość świata?

- zabierać dziecko w różne miejsca w bliższej i dalszej okolicy, aby poznało różne instytucje i to, jak należy się w nich zachowywać – wyjścia do kina, teatru, banku, hipermarketu, galerii, metra, muzeum, szewca, fryzjera, punktu krawieckiego;
- podróżować z dzieckiem do krewnych, znajomych – różnymi środkami lokomocji w różne miejsca;
- organizować wyprawy do księgarni, do biblioteki, poszukiwacz razem różnych informacji w Internecie, wspólnie przeglądać i czytać książki, czasopisma, codzienne gazety,

rozkład jazdy pociągów czy autobusów w Internecie – dostarcza to dziecku różnej wiedzy, ale uczy też koncentracji i wytrwałości, tzn. tego, że należy doczekać do końca jakiejś historii, finalizować podjęte działania;

- rozmawiać z dzieckiem, prowokować do zadawania pytań, do samodzielnego poszukiwania na nie odpowiedzi, odpowiadać na jego pytania i zachęcać do zadawania kolejnych.

Jak kształtować postawę twórczą dziecka?

- zachęcać dziecko do różnych form ekspresji poprzez rysowanie, malowanie, lepienie, śpiew, taniec, grę na instrumentach, robienie zdjęć, gry komputerowe;
- opowiadać dziecku różne historyjki, wymyślać je razem z dzieckiem, ilustrować rysunkami, gotowymi obrazkami, zdjęciami, zapisywać w komputerze, wydawać w postaci „książeczek z domowej biblioteczki”, rozsyłać mailem do znajomych, krewnych;
- zadawać pytania typu „a jak można to zrobić inaczej?”, przy czytaniu czy opowiadaniu historyjek pytania typu „a co było przedtem?”, „jak inaczej mogłoby się to skończyć?”;
- grać z dzieckiem w różne gry –planszowe, komputerowe,, bawić się w „gry językowe” – stosować rymowanki, wyliczanki, wymyślać nowe słowa;
- zachęcać do niestandardowych pomysłów – np. dziś przygotowujemy dla mamy niespodziankę, będzie cały obiad ‘na biało”, nietypowe prezenty dla bliskich na święta, oryginalne opakowania własnoręcznie przez dziecko przygotowane.

Jak rozwijać społeczne kompetencje dziecka?

- otwarcie się rodziny – utrzymywanie kontaktów z bliższymi i dalszymi krewnymi, zapraszanie ich do domu i odwiedzanie ich z dzieckiem;
- utrzymywać kontakty z sąsiadami i włączać w nie dziecko, np. poprzez drobne wspólne prace wokół domu czy na działce;
- zadbać o to, by dziecko miało jak najwięcej kontaktów z innymi dziećmi, szczególnie gdy jest jedynakiem – chodzi nie tylko o kontakty z rówieśnikami, ale także z dziećmi młodszymi (uczy się opiekowania) i starszymi (uczy się podporządkowywania, ale i „walki o swoje”);
- uczyć, głównie na własnym przykładzie, różnych form nawiązywania i podtrzymywania kontaktów – rozmowy przez telefon codziennie z chorym dziadkiem, wysyłanie maili, rozmowy z wykorzystaniem skype’a, pisanie listów, kartek czy robienie laurek na rodzinne uroczystości.

Jak wzmocnić samoocenę dziecka?

- ostatnie wakacje zaplanować tak, aby dziecko mogło być w kilku miejscach, np. razem z rodzicami i rodzeństwem poza domem, z dziadkami na działce, z bratem u krewnych w innej miejscowości przez kilka dni;

- we wszystkich tych miejscach wykorzystywać naturalne sytuacje, aby dziecko mogło się jak najwięcej ruszać, biegać, skakać, wykonywać różne prace wymagające wysiłku fizycznego;
- włączać dziecko w jak najwięcej działań wspólnie z innymi – z dorosłym i dziećmi, będzie się mogło od nich wiele rzeczy jeszcze nauczyć;
- po każdym etapie wakacji dużo z dzieckiem rozmawiać, pytać, wyrażać swoje zadowolenie, że dało sobie z czymś radę, że się czegoś nauczyło, czy dowiedziało, że poznało nowych kolegów;
- rozmawiać z dzieckiem o szkole, ale nie ujawniać wobec niego swoich niepokojów, pretensji, czy nastawiać go negatywnie wobec nauczycieli, szkoły jako takiej, programu nauczania, ono i tak nie ma na to wpływu, a niepokój rodziców może udzielić się i jemu;
- zaplanować 1 września jako dzień uroczysty dla całej rodziny, urządzić małe przyjęcie rodzinne, sprawić dziecku jakąś niespodziankę, zrobić zdjęcie do rodzinnego albumu albo do oprawienia i powieszenia nad biurkiem dziecka, opowiedzieć mu o swoim pierwszym dniu w szkole albo zachęcić dziadków do takiej opowieści przy kawie czy herbacie.

„W ostatnim roku w prasie można było przeczytać wiele opinii o niegotowości sześciolatek do nauki w szkole i samych szkół do przyjęcia dzieci w tym wieku. Opinie te mogły zaniepokoić rodziców i przekonać ich, że lepiej pozostawić sześciolatka w przedszkolu. Rozumiem obawy rodziców – pójście dziecka do szkoły to jeden z ważniejszych momentów w jego życiu. Jeżeli jednak sześciolatek jest gotowy do rozpoczęcia nauki w klasie I, pozostawienie go w przedszkolu będzie dla niego stratą.

Szkoła daje bowiem okazję do poznawania nowych obszarów wiedzy, opanowania nowych umiejętności, nawiązywania nowych relacji społecznych tak z dziećmi, jak i z dorosłymi. To także okazją do sprawdzenia się i budowania poczucia własnej odrębności i własnej wartości. Przede wszystkim jednak to okazja do rozwoju samodzielności. Dziecko, które wcześniej zaczęło rozwijać się w tym kierunku, będzie miało naturalną przewagę, także w życiu dorosłym, nad rówieśnikami, którzy takiej okazji zostali pozbawieni. Wbrew pojawiającym się czasem opiniom nie oznacza to wcale dziecku odbierania dziecku dzieciństwa. Przecież siedmiolatki i ośmiolatki wciąż pozostają dziećmi. Chodzi raczej o wykorzystanie potencjału dziecka, stworzenie mu optymalnych warunków do rozwoju.”